

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Vstanite!

Spokorna tihota postnega časa bo kmalu minola in po celem katoliškem svetu bodo zadonele oduševljene besede: Kristus je vstal! In odmevalo bo po krasno odičenih in z dišečim kadilom napoljenih cerkvah, po dragocenih palačah in skromnih kočah, odmevalo bo po vzbujajočih se travnikih in brstečih gozdovih, povsod bo odmeval zmagoslaven klic: Kristus je vstal!

Resnično, Kristus je vstal in s svojim vzgledom nam kliče: Vstanite tudi Vi!

Vstanite vsi, ki ste vklenjeni v okove pregreh in strasti! Zlomite te okove, zdrobite jih, da bo Vaše srce zopet prosto in dihalo ljubezen le Onemu, ki Vas je vstvaril!

Vstanite Slovenci! Mogočni nasprotniki Vas obdajajo in Vam hočejo vzeti vaše stoletne šege in usiliti tuje jezike. Vi pa držite križem roke in se ne branite pred sovražniki. Vstanite Slovenci, branite svoj slovenski jezik in svoje slovenske šege!

Vstanite slovenski stariši! Nasprotniki prežijo na Vašo deco, jo hočejo ugrabiti in jo odtujiti Vašemu srcu in Vašemu domu. Zakaj ne branite svojega najdražjega zaklada?

Vstanite slovenski kmetje! Pri vseh narodih se budi stanovska kmetjska zavest. Kmetje se družijo in nastopajo skupno za

svoje težnje. Od zmage do zmage hite! Pri Slovencih pa še vedno spijo kmetje in poslušajo našemu narodu tuje ljudi. Vstanite, slovenski kmetje!

Vstanite slovenski fantje! Nasprotniki Vam ponujajo svojo družbo in svoje časnike. Podajajo vam strup, hočejo vas uspati. In vzeli vam bodo vero, ugrabili narodnost, prodali posestva! Nesrečni boste tavalili po svetu! Ne dajte se premamiti, pazite na nasprotnike, vstanite, slovenski fantje!

Vstanite slovenska dekleta! Vi ste poklicana, postati nekaj dika in ponos slovenskih hiš! Pripravljajte se na svoj poklic! Gojite nežno vernost, ljubite slovensko narodnost, bistrite si um! Ne spavajte sedaj, kajti sedaj je čas priprave. Vstanite, slovenska dekleta!

Delajmo vsi za svoje vstajenje! In slovenski narod bo stal nepremagljiv med vsemi narodi. Vstanite vsi stanovi, vstanite vsi Slovenci!

„Štajerc“ pred sodiščem.

Ptujski župan Ornik je ustanovitelj »Štajerca«, pl. Kalhberg pa je bil prvi urednik »Štajerca«. Ornik in Kalhberg sta si bila takrat, ko sta začela izdajati »Štajerca«, debela prijatelja, potem se je to prijateljstvo ohladilo, Kalhberg je moral oditi od »Štajerca«, in sedaj se Ornik in

Kalhberg že tožita. Ornik toži Kalhberga. Ta je namreč ob zadnjih deželnozborskih volitvah svaril nemško-narodno stranko, naj se Ornik ne postavi več deželnozborskim kandidatom. Poslal je strankinemu vodstvu pismo, v katerem dolži Ornika, da je na podlagi ponarejenih delavskih knjižic in namišljenih računov izvabil od države 3000 K podpore za obrežna dela pri Dravi in da je prisilil mestne uradnike, da so pristne dnevnikarje uničili in jih na novo ponaredili.

Ornik je vsled tega tožil. Dne 20. nov. lanskega leta je bila prva obravnava, a se ni končala, ker je bilo treba poklicati več prič. Še le 31. marca se je obravnava nadaljevala. Kot sodnik pa ni smel sedeti več nobeden izmed ptujskih sodnijskih uradnikov, ampak za sodnika je bil za to obravnavo poslan v Ptuj sodnijski svetnik iz Maribora, g. Wenedikter.

Pri tej obravnavi je očital Kalhberg Orniku, da je ustanovil za mesto veliko podjetij, ki pa večinoma ne prinašajo dobička, temveč mora mesto še doplačevati. Mesto Ptuj ima vsled podjetnosti Ornikove meščana 200 K dolga. Ornik je ustanovil plinarno, a mesto Ptuj ima slab in drag plin, ki je kubikmeter za 18 v dražji nego v Gradcu. Plinarna je stala 200.000 kron. Klavnica je stala 80.000 K, a je za ptuj-

Vstal je! Aleluja!

Pri pisalni mizi v lepo opravljeni sobi je sedel doktor Bogomil Zemiljev. Obličje mu je resno, in z desnico si podpira glavo ter zre zamišljeno pred se. Globok vzdih, ki se sedaj pa sedaj izvije iz njegovih prsi, moti tišino.

«Torej mu je na smrt bolna», začne sam seboj govoriti. «Zdravniki obupujejo nad njenim ozdravljenjem in vendar se še ni potrudil, da bi mi vsaj namignil. In pri Bogu, ako se še sploh rešiti da, ozdravim jo. Kako strasno je živeti v sovraštvu z lastnim bratom. Kdo je vzrok; ali mar naj zatajim svoj rod, kakor ga je on; ali se mar naj izneverim, naj postanem izdajica slovenskega naroda? Ne, nikoli, raj naj pade poslednja žrtev!» In solza, prelita vsled bratoljublja, je zaigrala v očesu.

Pustimo zdravnika doktorja Bogomila Zemiljeva njegovim solzam, da mu ohladi srce, mi pa pogledajmo nekoliko nazaj v njegovo preteklost.

Dr. Bogomil Zemiljev, star kakih 35 let, bil je imeniten in sloveč zdravnik v

mestu C. Njegova zibelka je tekla v lepem kraju na Slovenskem. Imel je brata Antona, ki je bil starejši kot on, ter bil odvetnik v istem mestu.

Dasiravno sta bila brata, vendar sta se zelo razločevala po značaju. Anton je hrepenel le po denarju, narodnost in druge stvari puščal je popolnoma v nemar. Bogomil pa je gorel za slovenski narod, ter delal za njega blaginjo, navduševal in vzpodbujal k vstrajnosti, kolikor so mu dopuščale moči in čas. Vendar sta v kljub temu živela oba brata v lepi složnosti in prijateljstvu.

Ali solnce bratovskega življenja je začelo zahajati.

Anton se je seznanil z lepo hčerko bogatega trgovca in kmalu se je med njima vnela vroča ljubezen. Ni trajalo dolgo, da se je omeščal tudi bogati trgovec in praznovala se je vesela zaroka. Bogomil je svaril in prosil brata, naj opusti zvezo z žensko druge narodnosti, pa vse zastonj. Lepa Angela ga je s svojo lepoto popolnoma očarala. Jel se je ogibati brata, kateremu je krvavelo domoljubno srce. Bogomil je sprevidel, da s prihodom mlade

žene ne bo imel več vesele ure in sklenil je, poiskati si novo stanovanje.

Bilo je nekega večera, malo pred veliko nočjo. Še enkrat mu je hotel govoriti na srce, še enkrat ga prositi naj odstopi.

«Anton», začel mu je govoriti. «Torej je tvoja resnična volja peljati na svoj dom tujko?»

«Da, ako jo že hočeš tako imenovati.»

«Brat, pomisli! Rodila naju je slovenska mati, slovenska mati je naju učila prve besede v slovenskem jeziku. Nikdar ne boš utajil, da se ne pretaka po tvojih žilah kri slovenskih roditeljev. In ti se hočeš zvezati z žensko, katere oče, dasi rojen Slovenec, je najhujši nasprotnik vsega, kar je slovenskega. Tvoje otroke ti bodo vzgajali v protinarodnem duhu in ti boš moral molčati, če hočeš imeti mir v družini. Poznam tvojo Angelo, ne trdim, da ni lepa, pa Slovenke so nežnejše, lepše. Izberi si jedno iz svojega naroda in videl bodeš, da boš srečen, ker bo čutila s teboj.»

Žalostno je vzdihnil Bogomil in pogledal Antona. Ta je hodil po sobi gori in doli. Oči so mu od jezic žarele, in po-

sko mesto prevelika; cena mesa je v Ptuj, odkar imajo klavnico, poskočila za 30 procentov. Ornik je dal narediti tudi mestno žago, ki je stala 10.000 K. Žaga nič ne nese, pač pa je na škodo drugim obrtnikom. Mestna mizarnica je stala 2000 K. Ornik najbolj razume pekarijo, ker je sam pek, a mestne pekarne pa ni ustanovil? Pač pa je ustanovil Ornik še deklisko meščansko šolo in dekliski dom, kamor zahajajo hčerke županove, podžupanove in hčerke nekaterih odbornikov. Sicer pa so tudi ti zavodi nepotrebni.

Priča Mayer, ki je bil 4 leta mestni oskrbnik v Ptuj, izpove, da Ornikove ustanove niso prinašale dobička, a da je moral kot oskrbnik narediti račune, ki so izkazovale dobiček. Vsak mesec ali vsakega četrta leta je moral pripraviti račune, ki niso odgovarjali resnici. Kar se tiče računov za obrežna dela pri Dravi, zapovedal mu je Ornik, naj spravi račune na ono višino (3000 K), v kateri je obljubila država podporo. Ker pa se dela niso bila tako daleč, da bi se mogli postaviti tako visoki računi, zapovedal mu je župan Ornik, vse račune tako ponarediti, da dosežejo visokost podpore. Mayer je moral ponarejati račune trgovcev ne samo na večjo svoto, ampak nekatere račune si je popolnoma izmislil. V delavskih knjigah je moral delavsko mezdo nastaviti višje, nego se je izplačala. Ravno tako v bolniški knjigi. Ponarejene listine so potem skozi 14 dni izpostavili solncu, da je papir porumenel in črnilo obledelo. Pomagal mu je pri tem delu policaj Toplak. Tudi računi za dobavo lesa in železa so ponarejeni. To vse je izpovedal priča Mayer pod prisego.

Obpravna, ki zbuja največje zanimanje po celem Spodnjem Štajerju, se tudi dne 31. marca ni končala, ker je treba še zopet novih prič. Dokler še obravnava teče, ne smemo o Orniku in o «Štajercu» z ozirom na to tožbo ničesar povedati in zapisati, pač pa si lahko vsakdo svoje misli!

Kaj bo z vojsko?

Balkan se noče pomiriti. Povsodi vre in nemiri se pojavljajo na vseh koncih in

znalo se mu je na obrazu, da je razburjen.

«Si gotov s pridigo!» rekel je, ter se ustavi pred bratom. «Kar si mi tukaj govoril, so vse prazne kvante. Kaj mi mar narodnost? Denar, denar, ta je sveta vladar! Če imaš tega, imaš vse in nikdo te ne vpraša po narodnosti. Sicer si pa ne dam kar tako od koga si bodi ukazovati, najmanj pa od svojega brata. Če ti ni kaj prav, poišči si drugo stanovanje, ali pa si ga bom jaz.»

Osuplo je gledal Bogomil razkačenega Antona. Ali sliši prav? Brat, katerega je ljubil, ga podi?

«Anton, naj ti odpusti narod, od katerega hočeš odpasti», vsklikne razdraženo Bogomil. «Le hodi po potih naših tiranov, družni se z njimi, teptaj, preganjaj narod, iz katerega si izšel. Prekletstvo ti ne izostane. Podiš me?! Le ostani ti tukaj, bom se že jaz odstranil, ker vidim, da si izgubljen in prisežem ti, da ne bo moja noga nikdar prestopila praga izdajske tvoje hiše.»

«Le idi, mar bom prašal za teboj?!» zavpil je zaničljivo za odhajajočim bratom.

kraji. V Makedoniji z novimi preosnovami, ki sta jih predlagali Avstrija in Rusija, niso zadovoljni ne kristjani ne Turki. Kristjanom se po izvršenih spremembah ne bo mnogo boljše godilo, Turki pa želijo, da ostane sedanje stanje, ko smejo delati s kristjani, kakor se jim poljubi. Turki hočejo po vsej sili porušiti hišo ruskega konzula v Mitrovici ter tako pokazati Rusiji svoje sovraštvo.

Na vojsko so začele zopet države bolj misliti, odkar se je v Mitrovici izvršil sovražen napad na ruskega konzula Ščerbina. Dne 31. marca podal se je ruski konzul Ščerbina, obdan od svoje straže iz svoje palače, da bi si ogledal kraj in mesto, kjer je nekoliko dni prej prišlo do spopada med turškimi vojaki in med Albanci. Na potu približal se mu je turški vojak, rodom Albanec, Ibrahim in se je vedel tako, kakor bi ga hotel na vojaški način pozdraviti. Hkratu pa pograbi puško, nameri na Ščerbina ter ustrelj dvakrat iz nje. Pri ti priliki je ranil ruskega konzula na levi strani, potem pa pomeri tudi na stražo ter ustrelil proti nji, ne da bi koga ranil. Na to so ga napadli ruski vojaki in ga tudi ranili. Pritekla sta na lice mesta koj turški poveljnik in neki turški zdravnik. Ščerbino prenesli so potem v palačo, kjer so ogledali rano, ki je baje smrtno nevarna. Ibrahim je izpovedal, da je streljal na ruskega konzula iz maščevanja, ker je bil dan poprej pri spopadu ranjen neki njegov sorodnik. Ako Turčija ne bo storila vseh korakov za varnost ruskih uradnikov in podanikov, pa bo jih gotovo storila Rusija sama.

Makedonski kristjani še vedno upajo, da bo vojska in se pridno pripravljajo na njo. Njihovo delo je sedaj, zbirati ustaše po gorah, od koder bodo na raznih krajih napadali turško vojsko. Toda njihova moč bo premajhna, ako evropske države ne posežejo vmes.

Gospodarske stvari.

Slovensko čebelarstvo na Spodnjem Štajerskem.

Toplo pomladansko solnce je privabilo pridne bučele spet iz svojih panjev,

Tako sta se razšla brata. Dan vstajenja našega Spasitelja praznovala sta že vsak za se. Bogomil ni šel na poroko, saj ga tudi ni nihče vabil. Oba brata sta živela odslej, kot bi se ne poznala nikdar.

Leta so tekla. Divji boj med obema narodnostima bil se je vedno huje. Želelo se je, da se bi morala slovenska stranka umakniti večjemu številu odpadnikov, pa naenkrat se je obrnilo drugače. Narod se je jel zavedati, puščati nemške trgovce, odvetnike ter zahajati k slovenskim. Nemške tvrdke so pokale, da je odmevalo po celi Sloveniji, nemški odvetniki so šli drug za drugim, ker se v slovenskem mestu ni dalo več živeti.

Nemška stranka napela je poslednje moči pod vodstvom Antona Zemiljevega, ter delala na sve pretege, da zmaga pri bližnjih volitvah v mestni zastop. Vse zastonj! S pobešenimi glavami so se nemški volilci poizgubili z volišča. Izvoljeni so bili sami slovenski možje.

Nesreča za nesrečo obiskovala je sedaj nemškega advokata Zemiljeva. Klijenti so ga zapuščali in nazadnje mu zbolila edina hčerka, katero je ljubil bolj, kot vse drugo

da letajo od cvetke do cvetke in si nabirajo sladko strd ter s tem kar same človeka vabijo, češ, vzemi nas in neguj nas; me ti bomo stotero tvoj trud poplačale. Spodnje Štajersko je za bučelarstvo jako pripravno, kakor malokateri del sveta. Bujni travniki, obsuti z neštevilnimi cvetkami, veliko sadnega drevja, gozdov in poljan ponujajo čebelicam obilo paše, a prebivalcem brez velikega truda precej dobička in mnogo naravne, nekaljene zabave. Oprimi se torej, vrli slovenski kmetovalec, z vso vnemo bučelarstva in spredidel boš, da bučelica ni nevhvaležna stvar in da ti bo mogoče s svojim zgledom storila tvoje družinsko življenje srečno in zadovoljno. — Drugod po Slovenskem imajo že delj časa zveze slovenskih čebelarjev, samo pri nas na Spodnjem Štajerskem še spimo v tem oziru pozimsko spanje. Stavimo torej tudi mi v tem oziru korak naprej in začnimo zidati temelj zvezi spodnještajerskih čebelarjev. Po nekod po naših gospodarskih in bralnih društvih so čebelarji mnenja, da bi se najprej zvezali čebelarji posameznih župnij pri bralnih društvih. Tu je lepa priložnost se med seboj podpirati in učiti, kako bi tudi tako zedinjeni čebelarji lahko storili daljne korake in ustanovili »zvezo« spodnještajerskih čebelarjev. To je lepa misel in lahko bi se dala uresničiti, ker imamo v svoji sredini izvedenega bučelarja gosp. Jurančiča, posestnika in bučelarja pri Sv. Andražu v Slov. goricah, ki je pred letom prebil na Dunaju čebelarški tečaj z odliko in ki, kakor je sam obljubil, rad prevzame pouk kot potovalni učitelj. Torej, kaj mislite in sodite o tem, spodnještajerski čebelarji?!

Črtice o socijalnem vprašanji.

(Piše Al. Kokelj.)

VI. Upor proti cerkvi: Luter. Liberalizem.

V začetku 16. stoletja je na Nemškem razširjal krivo vero znani Martin Luter. Ta je bil eden najgrših krivovercev, kar jih je bilo kdaj na svetu. Z neznansko zlobo je blatil papeža in vse uredbe katoliške cerkve; odpravil je sveto mašo,

na svetu. Zdravniki so majali z glavami, češ: «Ni rešitve! Ako je ne reši doktor Bogomil Zemiljev, vaš brat, potem je sploh izgubljena.» Žena je vila roke, prosila moža, naj gre po Zemiljeva, raj se sprizajni z njim. Žalosten je zmajal z glavo:

«Prisegel je, da ne prestopi nikdar več praga moje hiše!»

«Morda se da omečiti», reče ihtel žena; «idi, da reši otroka; če mi dete umrje, niti jaz ne maram živeti!» vzklikne obupno.

«Ne upam si», de mož. «Preveč sem delal zoper njega.»

«Slovensci so usmiljeni. Gotovo ti odpusti in pride. Oh, moj Bog, moj Bog, reši mi dete.»

Anton je vzel klobuk in taval po ulicah. V spomin mu stopi vso njegovo življenje. «Divjal sem zoper narod, iz katerega sem izšel in to vse zaradi svoje žene. Sedaj pa moram ravno pri teh iskati pomoči. Slovenci so usmiljeni, djala je žena. O, da, usmiljeni so, pozabijo prehitro vse, če je le pri miru pustiš. Ali jaz sem ga razžalil osebno, pognal sem ga od sebe!»

spoved in zavrgel mnogo resnic sv. vere. Njegova kriva vera se je razširjala najprej na Nemškem; med prvimi pristaši so bili tudi knezi, kateri so posebno pospeševali novo vero. To so storili radi tega, ker jim je Luter dovolil, da smejo cerkvi vzeti njeno premoženje. Posledica Lutrovih nauk je bila velika verska prekucija na Nemškem, vsled katere so nastali hudi prepiri in dolgotrajne vojske. Medsebojna ljubezen je zginjala, družinske vezi so bile omajane in blagostanje delavnih stanov je vidno pešalo.

Največjo škodo od tega je imela katoliška cerkev, ker je mnogo ljudij odpalo od nje in ker je v obče zavladal nek uporen duh proti njenim načelom. In ta upornost se je širila dalje po Evropi, po Angleškem, Francoskem, Laškem itd. V raznih deželah so vstali posvetni učenjaki in modrijani, kateri so razširjali z jezikom in peresom veri sovražne nauke in načela. Kričali so: proč z obstoječimi državnimi in cerkvenimi uredbami! Proč s cerkvijo in duhovniki! Šola in država naj se odtegneta uplivu cerkve! Državna oblika naj se izpremeni! Taki nauki so se širili po Evropi in še čez njene meje. Prvi in največji zagovorniki teh načel so bili na Francoskem in sicer Voltaire (Voltér), Rousseau (Ru:ó), Montesquien (Monteskié), Diderot (Dideró) in drugi. Ti novotarci s svojimi brezverskimi načeli so tudi najbolj zakrivili strašno politično prekucijo na Francoskem koncem 18. stoletja.

Sestav načel, katera so zagovarjali ti modrijani, da se namreč upliv cerkve odstrani iz vsega javnega življenja, se imenuje liberalizem. Pristaši teh načel se še vedno imenujejo liberalci. Beseda liberalci se izvaja od latinskega pridevnika «liberalis», ki pomenja v slovenščini sloboden, prost. Liberalci je torej toliko kot prostomislec, slobodnjak in liberalizem bi se lahko nazval slobodnjaštvo.

Takih slobodomiselnih nauk so se poprijeli tudi možje, ki so se pečali z gospodarsko vedo ter so svoje gospodarske nauke sestavili po novih načelih. Med temi sta bila Franc Quesnay (Kesnè) na Francoskem in Adam Smith na Angleškem. Njuno delo so nadaljevali mnogi učenci.

Ti so upili: sloboda bodi tudi na gospodarskem polju! Proč s postavami, ki jo omenjujejo, proč z vsakim združevanjem!

Po nazorih teh prostomislecev so v 18. in 19. stoletji skoraj vse evropske države preuredile svojo postavodajo. Najprej sta to storili Angleška in Francoska, tema so polagoma sledile druge.

Države so uvedle verski liberalizem. Jednaka sloboda se je dala vsem veroizpovedanjem in država je samo sebe postavila za nadzornico vseh ver. Res, Judje, Mohamedani in vse brezverske družbe uživajo slobodo v liberalni državi, nikakor pa ne katoliška cerkev. Izgledov je dosti. Liberalna Francoska neguje brezverce in Jude, pripušča protiverske skrivne družbe, a razganja družbe redovnikov in redovnic v samostanih ter jih podi iz domovine kot najpodlejše ljudi. Dopusčeni so ondi vsi mogoči sprevidi anarhistov in socialistov, a strogo so prepovedane cerkvene procesije. In pri nas v Avstriji? Menite-li, da bi smeli katoliški duhovniki tako delati propagando med protestantskimi verniki, kot jo delajo njihovi pastori med nami? Nikoli! To je liberalna sloboda!

Države so uvele političen liberalizem. Reklo se je: vsi narodi v državi imajo enake pravice. Seveda enake pravice po liberalnem načelu, ne po krščanskem, ker liberalna država ne pripoznava veri nobenega upliva na javno življenje. Pri nas v Avstriji imamo paragraf 19 državnih osnovnih postav, ki določa, da so vsi avstrijski narodi enakopravni. A kakšna je ta enakopravnost v dejanju, je vsakemu zoano. Nemci, Mažari, Italijani imajo vse pravice, nas Slovence pa zatirajo. Slovenci moramo celó za vsak nemško-slovenski poštni pečat posebej beračiti na Dunaju. Ali ni to ironija? O čudna si, liberalna «brezverska svoboda!» Najlepši izgled za te je naš volilni red za deželne zборе in za državni zbor na Dunaju. Po 50—60 veleposestnikov voli jednega poslanca v državni zbor in 50.000—100.000 kmečkega ljudstva pa tudi jednega. V mestih voli vsak državljan naravnost, kmetje pa po volilnih možeh. Taka je liberalna svoboda brez vere in brez Boga! Proč z njo, ven z enako in splošno volilno pravico!

Države so uvele gospodarski liberalizem. Odpravile so vse, kar omejuje gospodarsko svobodo. Proč z vsemi postavami, ki silijo obrtnike k združevanju; proč s cehi, kateri so že itak pešali od Lutrovih časov naprej. Liberalni ministri so kar po vrsti upeljivali obrtno slobodo, na Francoskem že l. 1786, v Avstriji l. 1859 in v Nemčiji celotno še le 1868. Obrt, rokodelstvo naj izvršuje vsak kdor hoče in kjer hoče. Vsled splošnega tekmovanja ali konkurence se bo vsak trudil, da bo napredoval s časom. Postave proti oderuštvi se morajo odpraviti; denar naj bo sloboden, naj se nalaga na mogoče visoke obresti ali v podjetjih. Trgovina bodi prosta; izdelki in blago naj se slobodno vvažajo ali izvažajo kamorkoli. Prost bodi zemljiščni posestnik! S posestvom naj naredi kar hoče; naj ga razkosa, proda, zapije, naj se zadolži na njem kakor hoče. Naj otrokom kaj zapusti ali nič, to je njegova stvar. Prosto bodi zemljišče! Tako so kričali privrženci liberalne gospodarske vede ter so hvalili svoj program.

Res je, sloboda je nekaj prav prijetnega in vabljivega. Bog daj, da bi povsodi vladala prava sloboda! Toda kjer je neomejena sloboda brez Boga, tam podleže slabejši močnejšemu. Vsak skrbi le za-se in za svoj žep, pri tem pa uniči slabejšega. In to je ravno napravil brezverni liberalizem. Kakoršen je dandanes položaj posameznih stanov? Kmetje, mali obrtniki in delavci, ki se trudijo in delajo, so reveži in do grla zadolženi. Podjetniki, veliki tovarnarji, lastniki akcij, člani denarnih družb itd. pa plavajo v denarjih. Za to lahko rečemo, da je liberalizem t. j. izključenje krščanskih načel iz javnega življenja, prvi vzrok današnjega socialnega vprašanja. To bomo vse pokazali v poznejših člankih. So sicer tudi še drugi vzroki, katere bomo naveli, a glavni je vendar liberalizem, kateri je omajal v ljudeh versko prepričanje, zraven pa je praznil njihove žepce in svoje polnil. Za to je tisti dan, ko se je uvel liberalizem, rojstni dan današnjega socialnega vprašanja.

In taval je dalje. «Za življenje tvoje hčerke se gre», zašepeče mu nek glas, «le pogum!»

Že je pred vrati, na katerih stoji pisano: «Bogomil Zemiljev, zdravnik». Potrka in predno se še je odzval glas, plane v sobo in pade k nogam zdravnikovim, glasno ihtoč:

«Bogomil odpusti», zajecla bolestno Anton. «Reši mi hčerko, vse ti dam, kaj hočeš!» In proseč je stegoval proti njemu svoje roke.

Bogomil se ni mogel več zdržati in s vzklikom:

«Anton, moj brat!» ga vzdigne in objame. «Kaj je s tvojo hčerko?»

«Na smrt je bolna in vsi zdravniki je ne morejo rešiti. Prišel sem k tebi — mogoče, — jaz vem, ti jo rešiš? O prosim te, usliši mojo prošnjo!»

Bogomil strmi pred se. Ponižal se je brat, vabi ga v hišo. Toda prisega?

«Bogomil, vem kaj misliš. Pozabi kaj je bilo, odpusti mi, da sem bil tak. Popraviti hočem, kolikor bo v moji moči. Reši mi hčer in dam jo slovenskemu narodu.»

«Torej pojdiva», reče Bogomil in oba hitita v stanovanje odvetnika.

Skušeno oko Bogomila je takoj spoznalo bolezen. Na prošnjo Antona in žene je moral ostati pri njima ter se tam nastaniti. Bil je pa tudi že zadnji čas, da je prišel. «Nocoj», tako je djal «se bo odločilo življenje ali smrt dekleta.»

Malo dni potem je deklica vidno prihajala čvrstejša. Roditelja sta se zahvaljevala zdravniku, in Anton je vzkliknil:

«Hvala ti, da si jo rešil. Sedaj je tvoja in tudi midva s soproga sva tvoja.»

Bogomil je ginjen odprl okno, in solnčni žarki zahajajočega solnca so se vsipali po sobi in od cerkve sem zadoneli so ubrani glasovi zvonov.

Velika sobota. Praznuje se vstajenje Gospodovo. Pogleča obeh doktorjev se srečata ter si molče stisneta roki. Bolnica pa je široko odprla oči in zašepetala: «Tako lahko mi je, da se mi zdi, kot bi bila popolnoma zdrava.» Oče jo je objel in zaplakal in z njim je plakala tudi soproga.

Bogomil pa je stal pri oknu in poslušal ubrane glasove zvonov. Misli so mu rojile

po glavi. Čutil se je zadovoljnega, saj je pripeljal v naročje Slovenije svojega brata, njegovo soprogo in hčer. Vzdihtil je in strl solzo: «Vstal je Spasitelj, vstal je tudi moj brat in njegova družina. Mati Slovenija, sprejmi je v svoje blaženo naročje.»

Anton pa je klečal in plakal vedno huje in huje...

Zvonovi so doneli sedaj glasneje, sedaj rahleje, kakor je vel veter, a doneli so...

I. V.

Smešnice.

Zida ven! Pravijo, da je nek žid prišel v nebesa po neprevidnosti sv. Petra in začel s kupčijo nadlegovat nebeščane. Od sv. Lavrencija je hotel kupiti trpiž, od sv. Elizabete zlato krono, od sv. Barbare zlati kelih. Svetniki so se pritožili pri sv. Petru. Ta zaukaže enemu angelju, da naj zunaj pred nebeškimi vrati parkrat zatrobi. Tra-ra, tra-ra! V prvo in drugo! »Jej, to bo pa kaka dražba«, zavpije žid in skoči pred vrata, da bi mogoče kaj kupil. Tu zaloputnejo vrata za njim, in žid je bil zunaj.

Razne novice in druge reči.

Naše misli. Vsem prijateljem, sotrudnikom in naročnikom našega lista kličemo iz dna srca: Vesele velikonočne praznike! Te dni je v mestu neko posebno gibanje. Vse hiti proti kolodvoru! Kdor ni v mestu doma in še ima svoje ljudi na rojstnem domu, pohiti za velikonočne praznike domov. Naši vrli slovenski dijaki so seveda prvi, ki jo uberejo proti domu. Če so stariši le količkaj denarja poslali, potem jim sedi sedaj gotovo nov klobuk na skrbno ostrizeni glavi. Nadalje so si oskrbeli bel ovratnik, okoli katerega je ovita nova zavratnica, izpod rokavov pa se belijo gladko likane manšete ali naročke, kakor pravimo v čisti slovenščini. In vojaki! Oblečeni so, kakor bi jih vzel iz škatljice! Ponosen je, kdor ima pod brado vsaj dve zvezdi. A tudi isti, ki ni dobil zvezd — saj vsi ne morejo postati podčastniki — si ve pomagati. Čez prsa si je dal trak v sveži barvi, kar je baje znamenje, da zna s puško vsakega zadeti v srce. In tudi mnogo slovenskih deklet gre sedaj domov! Tu pa je skoraj sam lišp, tega ne moremo popisati! Zanimivo je gledati vse te mlade ljudi, kako hite z obrazi, od veselja žarečimi proti kolodvoru. A pogledjte jih, ko pridejo nazaj! Tedaj je vse tako potrto, žalostno! Celo vojakom so se povesele čepice klaverno na stran. Težko se pač ločijo od vas, ki ste jim dragi stariši, bratje, sestre, prijatelji, znanci! Praznujte v sreči in veselju Veliko noč!

Štajerski deželni zbor se bo sešel k zborovanju dne 16. aprila in bo zboroval do 18. aprila. Na dnevnem redu je dovoljenje proračuna za drugo polletje in volitev deželnega odbora. Pri volitvi deželnega odbora se bo pokazalo, ali nas Nemci res tako ljubijo, kakor so zatrjevali, ko naši poslanci niso hoteli iti v deželni zbor. Nas Slovencev je polovica vsega štajerskega prebivalstva in ako nam Nemci ne dajo tretjino deželnih odbornikov, potem je njihova ljubezen do nas le puhla beseda. Videli bomo torej kmalu nemški ljubezen.

Mariborski Slovenci priredijo dne 7. junija veliko veselico v vseh prostorih Narodnega doma v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Družba sv. Cirila in Metoda ima namen, ustanavljati slovenske šole v onih krajih, kjer nam nemška ali italijanska nestrpnost noče dati slovenskih šol. Kdor torej daruje za družbo sv. Cirila in Metoda, pomaga otimati slovensko dečo iz nenasitljivega žrela naših narodnih nasprotnikov. Veselica, ki jo prirede mariborski Slovenci, ima blag namen in upati je, da bo prav dobro obiskana. Veselica bo prava ljudska veselica in vstop je vsakemu poštenemu Slovincu dovoljen.

Krščansko-socialna zveza v Ljubljani, ki je središče vseh nepolitičnih slovenskih društev, namerava letos prirediti veliko zborovanje na Štajerskem, bržkone v Mariboru.

Studenci pri Mariboru. Pišejo nam: Tukaj je večinoma ljudstvo slovensko. A vendar nimamo Slovenci nobene šole, ki bi bila za slovenske otroke pripravna. Je sicer šola tukaj, a ta je popolnoma nemška. Ako damo naše otroke v to šolo, potem morajo zaostati, ker ne razumejo nemški. Mi zahtevamo torej šolo, ki bode slovenska, da bodo otroci pouk razumeli; a ker živimo blizu mesta, naj se učijo v tej šoli tudi nemškega jezika. To bo pametna

šola, sedanja šola pa je za slovenske otroke ponemčevalnica! Slovenski stariši, ne omagajmo, dokler ne dobimo šole, v kateri se bo slovenski in nemški učilo!

Iz marenberškega okraja. Načelnik železniške postaje v Vuhredu, J. Gattinger, je nenadoma izginil. Čez več dni našli so ga mrtvega ob železniški progi. Nekateri časniki so pisali, da ga je kap zadela, drugi pa, da se je sam usmrtil.

Ptuj ob Dravi. Valovi v Dravi se podijo naprej in skrivnostno med seboj šepetajo . . . Ornikovi peki pečejo zemlje in skrivnostno med seboj šepetajo . . . Kmetje prihajajo v mesto in skrivnostno med seboj šepetajo . . . Vse, kar leze in gre po Ptuj, vse skrivnostno med seboj šepeta . . . Le nekdo molči, globoko molči . . . Vse v Ptuj si šepeta o zanimivem procesu župana Ornika proti Kalhbergu, le »Štajerc« molči, globoko molči . . . Sicer pa vse skrivnostno med seboj šepeta . . .

V Krčevini pri Vurbergu se bližajo občinske volitve, ker so lanske ovržene. Slovenski možje na noge! Ne dajmo se komandirati od narodnih izdajic!

Mursko polje. Poroča se nam: V Dobrovniku na Ogrskem, kake štiri ure hoda od Ljutomera, je pred par tedni pogorelo 19 hramov. V Belotincih, ravno ob isti cesti, ki pelje v prej imenovani Dobrovnik, toda nekoliko bližje, pa so pogoreli nekoliko dni pozneje trije hrami. Velik požar smo videli 24. marca zvečer ob pol 9. uri iz ljutomerske okolice na kapelskih bregovih pri Radgoni. Gasilna društva so bila na nogah. Ker pa je ogenj sčasoma začel ponehavati, in bi gasilna društva po blizu štiriurnem hodu znabiti prepozno prišla, so ostala doma. V sredo, dne 25. marca zjutraj ob pol 9. uri so pri posestniku Fr. Makoter na Cvenu pri Ljutomeru najemnikovi otroci zažgali kup slame. Domačim gasilcem in drugemu ljudstvu se je posrečilo ogenj pogasiti in le nekoliko metrov oddaljen škedenj pred ognjem obvarovati.

Slov. Bistrica. Letos bodo tukaj volitve v okrajni zastop. Dosedanji okrajni zastop je bil po večini nemški. Načelnik mu je bil slovenjebistriški župan Albert Stieger. V zadnji polnoštevilni seji okrajnega zastopa se je Stieger odpovedal načelništvu. Menda je prišel do prepričanja, da v slovenskem okraju ni mesta za nemškega načelnika okrajnega zastopa. Dolžnost Slovencev je sedaj, napeti vse sile, da dobijo okrajni zastop zopet v svoje roke. Na slovenski zemlji naj gospodarijo slovenski možje!

Iz rogačkega okraja. Predragi »Naš Dom«. Čudne stvari se gode v našem okraju. Volkovi hodijo po njem. Na pomoč kličemo lovce, a lovcev ni od nikoder. Mi pa smo ponižne ovce in si ne upamo nad volkove. In neka čudna žena hodi tukaj okoli, kamor pride, tam začne vse zapirati oči in dremati. Ali veste, kdo so ti volkovi? To so nemškutarji! In kdo je ta čudna žena? Ta pa se imenuje narodna zaspanost. Z Bogom, gospod urednik, vsele velikonočne praznike!

Sv. Miklavž pri Viderdrisu. Dragi gospod urednik, sprejmite tudi iz našega zakotnega kraja nekaj novic. Pri nas imamo narodno godbo, katera je že pretekli pust začela javno nastopati. Sodelujejo pri njej vrli mladeniči pod vodstvom gosp. organista! — »Štajerc« se je pritepel tudi v

našo faro. Preteklo leto je hodil v dveh iztisih k nam, letos pa že samo v enem. Naročila sta si ga dva soseda skupaj, ker sta slišala, kako bo velik. Zdaj se čudno spogledujeta, ko vidita, da je letošnji list lanskem enak, ne pa večji. Mnogim možem, ki »Štajerca« berejo, se to prav pozna. »Štajerc« zmiraj piše, le vrlo naprej, kmetje napredni. Pa kakor se vidi in slisi, kdor »Štajerca« bere, navadno slabo napreduje, kakor »Štajerc« sam. Toliko za danes, drugokrat vam pa povem imena naših »naprednjakov«, ako se ne poboljšajo.

Ponikva ob juž. žel. Gospod urednik! Gotovo nas bode te začudeno gledali, da Vam tudi me, doslej še nepoznana, ponikovska dekleta, pišemo. Tudi me se držimo verno gesla spodnještajerske mladine ter gremo naprej! Tudi me hočemo pokazati svetu, da smo vneta katoliška narodna dekleta. Tužnim srcem pa naznanjamo, da se je bil tudi pri nas precej ugnjezdil zviti ptujski lisjak. Vendar tukajšna tla so zanj neugodna in z veseljem opazujemo, kako se število njegovih naročnikov vedno bolj krči; še nekoliko se moramo potruditi, da se zbudi še bolj narodna zavest v naši mladini, in izginilo bode še to malo število »Štajerčevih« podrepnikov! Cenjenim čitateljem se gotovo čudno zdi, da se je mogel tudi v tako narodno zavednem kraju, kakor je Ponikva, ugnjezditi tako strupeni list. Čudno — ali pa ne! »Štajerca« so zatrosili v našem kraju nekateri nepovabljeni gostje, kateri so nekaj časa med nami rogovili ter opravljali vključno svojemu pokoju pravi misijonski posel za »Štajerca«. No, pa tok časa nam je tudi te nemčurske priseljenice odnesel, in za njimi tudi prav hitro odnaša slovensko-izdajškega »Štajerca«, tako da bomo v najkrajšem času lahko rekli: Danes tukaj »Štajerc« — pa nikdar več! Prav brzo pa se razširja med nami »Naš Dom«, ki ima že lepo število naročnikov v tej fari. Konečno še omenjamo, da si tudi me ponikovske dekleta snujemo Marijino družbo. Kadar se bode ista slovesno upeljala, tedaj Vam še bomo pa že več poročale. Dekleta iz Ponikve.

Celje v žalosti. Dva pogreba, dva žalostna pogreba moramo omeniti iz zadnjega časa. Nemila smrt nam je najprej pokosila g. Janeza Zupanca, posestnika v Gaberjih. Njegovo rodoljubje je bilo veliko, in on ni samo za domovino govoril, ampak tudi za njo delal in žrtvoval. Pokoj blagemu možu. — Dne 1. aprila pa smo spremili na pokopališče v Žalcu g. dr. Hinka Šuklje, ki je umrl na plučni bolezn v Zadru, kjer se je zdravil. Bil je velik prijatelj ljudstva in rad pomagal tudi ubogim, ako so iskali pri njemu pomoči. Bog mu bodi plačnik!

Vransko. Komaj je začelo delovati naše bralno društvo, bo že priredilo na belo nedeljo ljudsko veselico s pomočjo Marijine družbe. Vrančani, 19. aprila le na veselico! Igrala se bo resna, jako podučljiva zgodovinska igra »Sv. Neža«, katera bo marsikoga do solz ganila. Pa tudi za smeh bo poskrbljeno. »Dr. Vseznal in pa njegov sluga Štipko Tiček« bo druga igra, katero bodo igrali vranski fantje. V odmorih pa nas bodo razveseljevali tamburaši šentjurske mladeniške družbe. Vstopnina bo tako mala, da se bo lahko vsak veselice vdeležil. Tako si je začelo ljudstvo samo pomagati in si prirejati poštene veselice! — Vi že veste, gospod urednik, da

imamo tukaj Marijino družbo. Veselje je vladalo v njej, odkar se je ustanovila. Toda vse le kratek čas trpi, tudi veselje in žalost si roke podajata. Prišla je namreč neizprosna smrt k nam ter nam vzela iz Marijine družbe pridno družbenico v najlepših letih, 19letno Tereziko Karo. Pa kaj bomo žalovale za njo, sla je v boljšo domovino po svoje plačilo. Lepo nagrobnico so ji govorili naš voditelj g. Evald Vračko. Zdaj pa, gospod urednik, z Bogom, srčen pozdrav in veselo alelujo!

V brežiškem okraju se vršijo vojaški nabori od 3. do 16. aprila. Letos odberejo izvanredno mnogo slovenskih fantov za vojaški stan. Gotovo se bo tako zgodilo tudi v brežiškem okraju in mi prosimo ondotne fante natančnejših poročil!

Za smeh in kratek čas. »Štajerc« pripoveduje svojim čitateljem, da slovenski časniki zadnji čas pišejo: Kmet, pusti mestjana pri miru, ne prodajaj mu svojih pridelkov! Gotovo bo našel čitatelje, ki mu bodo to neumnost verjeli. Ne, mi ne pravimo, da naj kmet ne prodaja svojih pridelkov mestjanu, ampak mi mu pravimo, naj jih le tako drago prodaja, da bo mestjan sivo gledal. Če pa kmet kaj kupuje v mestu, naj gleda, da mu mestjan predrago ne prodaja, da ne goljufa kmeta. Naš klic je: Kmetje, pozor, kadar kupujete z mestjani! Ako pa »Štajerc« grzi, da bi se lahko zgodilo, da mestjani ne bodo več hoteli od kmetov kupovati, temu se le smejimo! Tudi mestjan ima želodec in na kamenju ne raste nič za mestne želodce! Mestjan je navezan na kmeta, in tega bi se naj kmetje zavedali. Ako bi se zvezali vsi kmetje, bi njih pridelki dobili kmalu druge cene! — Šolovodja g. Janez Adamič napada zopet svojega župnika g. Ogrizeka! Kam pa pridemo, gospod Adamič, če se bodo vsa osebna nasprotja razpravljala v javnih listih! To vedno napadanje Vam ni v čast! — Iz Ruš je objavljen dopis proti sedaj-nemu g. kapelanu. Se tudi kar na prvi pogled vidi osebno sovraštvo dopisnikovo, in pa njegova robata oholost, ko imenuje blagega g. župnika »siromačeka«. — Malo-nedeljski nemškutarji in »Štajercianci« se zvijajo pod udarci, ki jim jih je delil nekaj časa »Slov. Gospodar«. Povsod se jim sedaj smeji in to jih boli. Naj se pobjoljšajo — »Štajerc« o procesu Ornika proti Kalchbergu nič ni prinesel. Kako to? Ali mu cela stvar ne diši? Treba bo vendar nekaj povedati, ako nima svojih čitateljev za tepe, ki mu povsodi slepo sledijo. — Iz Ptujja prihaja vest, da se »Štajerc« grozno slabo godi. Naročniki mu kar trumoma odpadajo. Tako je prav! Le naprej!

* * *

Koroški deželni zbor bo sklican, kakor se čuje, na dan 6. aprila h kratkemu zasedanju.

Koroški deželni predsednik. Dosedanji predsednik pl. Fraydenegg je moral stopiti v pokoj. Za deželnega predsednika je imenovan baron Hein, brat kranjskega deželnega predsednika. Mož ne zna nič slovenski in vendar bi moral biti tudi deželni oče Slovencev!

Osebne novice. Za poštarja v Rožeku je imenovan poštar A. Brugger iz Renwega. — Za učitelja v Grebinju je imenovan učitelj Jos. Oberlercher na Ravnem. Šolsko službo zapusti učiteljica E. Berbel

v Grabštanju; za učiteljico tam je imenovana gđena G. Toplak.

Cesarjev dar. Cesar je podaril požarni brambi v Grebinju na Koroškem 200 K podpore.

Razdeljene občine. Cesar je potrdil zakon, katerega je sklenil koroški deželni zbor o razdelitvi občine Hodiše in Škofliče. Napravi se nova občina Otok.

Spodnji Dravograd. Na praznik oznanjenja bl. Device Marije je po dolgem bolehanju preminul g. Janez Ribič, hišni posestnik in gostilničar, star 60 let. Pokojnik je bil vedno na strani Slovencev. Slovenski posojilnici je bil od časa njenega obstanka marljiv odbornik in rad ji je pripustil, ne zmenivši se za nasprotstvo tržanov, prostor v svoji hiši, dokler posojilnica ni dobila lastnega doma. Bil je dolga leta tudi cerkven ključar, načelnik krajnega šolskega sveta itd., ter obče spoštovan in priljubljen. Časten mu spomin!

Pliberk. Umrla je dné 27. marca tu po kratki mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti, gosa Klara Svetina, mati g. notarja Antona Svetina, v 86. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi v nedeljo dné 29. marca na mestno pokopališče. N. p. v. m.!

Smihel pri Pliberku. Marsikateri Slovenec iz naše občine morda ne ve, da bomo imeli letos v jeseni občinske volitve, pač pa to dobro vedó naši odpadniki, in zato že sedaj obrekujejo sedanjí občinski zastop, v katerem so sami ugledni národní možje, različnih nepoštenih dejanj, da zapravljajo občinsko premoženje in Bog si ga vedi kaj še, samo da bi sedanje odbornike očrnilí ter znižali njih ugled pri manj poučenih, da bi potem ob času volitev spravili kakega »svojega« v občinski odbor. Povemo pa vsem tem lahkovernežem, da v bistríski občini za nemškutarje ali liberalce ni in ne sme biti prostora; tem je odzvonilo za vselej. Naša občina je in mora ostati v izključno národnih rokah — poturic ne potrebujemo! Če kdo misli, da se v tej ali oni zadevi ni pravilno ravnalo, je vsakemu davkoplačevalcu slobodno, to zadevo pustiti preiskati in pregledati; pa prepričani smo, da pri tako uglednem poslovanju ni mogoče najti niti najmanjše napake, ko sklepajo o vsaki podrobnosti najuglednejši možje v občini. Vsem tem obrekovalcem pa svetujemo, da držé za plotom, dokler se niso prepričali o istinitosti. Na vas slovenski kmetje iz cele občine pa je ležeče, da ob času volitvo stojíte trdni kot skala, ter izvolíte same slovenske kmete v odbor; da na ta način s svojim odličnim nastopom ohraníte čast slovenski občini, katero zastopajo le národní neodvisni možje, kakoršnih imamo na Koroškem žalibog le malo.

Sulferejskih grošev nočejo! Šola v Kotljah je dobila 100 K od nemškega sulferejna. Krajni šolski svet pa je ta dar odklonil, ker ne marajo Judeževih grošev. Tako je prav!

Celovška porota. Dva mlada tata sta stala dne 7. sušca pred celovškimi porotniki. 20letni pek Rok Oevirk iz Grebinja, že petkrat kaznovan, in 17letni Jos. Springer, mizarski učenec iz Šmarjete v Rožu, pridružila sta se družbi tatov, ki je po in okrog Celovca kradla, kar ji je le prišlo pod prste. Druge je sodilo deželno sodišče, ta dva »prvaka« sta prišla pred porotnike. Prvi je dobil 7, drugi 5 let težke ječe. Po prestani kazni prideta v

prisilno delavnico. — 65letni M. Skubej iz Ljubna je dobil radi nenravnosti 6 let težke ječe. — 33letni Fr. Polata iz Turkove na Češkem je zažgal nekemu posestniku blizu Trga hišo. Dasi je vseskozi tajil, so pričé dokazale, da je on požigalec, ter je dobil 8 let težke ječe. — Dne 11. in 12. sušca je stal pred porotniki, kakor smo že poročali, duhovnik malteškega reda, kaplan Tom. Mašek iz Pulsta. Obtožen je bil, da je hotel zastupati svojega župnika Strnada s tem, da mu je dal v mašno vino hudega strupa (ciankalija). Porotniki so ga spoznali krivim in obsojen je bil na 15 let težke ječe. — Jos. Jakopič iz Bilčovsa, star 16 let, je bil že 7 krat kaznovan. Kradel je lani po raznih krajih in dobil zato 8 let težke ječe, potem pa pride v prisilno delavnico. — Radi poneverjenja je bil 37letni A. Sommeregger iz Sitiha obsojen na 8 mesecev ječe. — Svojo lastno hišo je zažgal dne 6. decembra 1902 posestnik M. Bornik v Pudlah pri Libeličah, da bi si z visoko zavarovalnino pomagal iz denarne zadrege. Isto je bil storil že prej enkrat. Dobil je osem let težke ječe.

Koroške novice. Celovski krojaški pomočniki, katerih je okrog 100, so ustavili delo. Zahtevajo zlasti, da se jim uredijo plače, zniža delavni čas in zboljšajo delavnice. Pogajanja z mojstri doslej niso imela uspeha in se torej stavka nadaljuje. — Blizu Suhe so dne 19. marca potegnili iz Drave neznanu žensko truplo, ki je moralo že kake pol leta ležati v Dravi. Ženska je bila stara okrog 50 let. — Preko Beljaka je prišlo doslej že nad 15 000 laških delavcev v Avstrijo! — Koroška hranilnica v Celovcu je letos od svojega čistega dobička razdelila v razne namene vkup 117.290 K. — 85letni starček zgorel je nedavno v neki bajti v Čeranu blizu Trga. Starček P. Wiegele je bržkone kadil v postelji, tako zažgal postelj in bajto in našel žalostno smrt. Drugi stanovalci v bajti so se rešili. Bajta je pogorela do tal. — V Paternijonu se je obesila 47letna posestnikova žena El. Walker. Zmešalo se ji je. — Razpisano je do dne 20. aprila mesto šolskih voditeljev v Kazazah in Vogrčah na Koroškem. Na šoli v Vogrčah se s prihodnjim šolskim letom otvori tudi drugi razred. — Do dne 15. aprila je razpisano mesto okr. zdravnika v Št. Štefanu ob Zili. — Deželno vrtnarsko razstavo bodo priredili v Celovcu od 5. do 8. sept. t. l. Takrat bode tudi razstava živine. — Beljaška hranilnica je razdelila 51 925 K darov, večinoma za nemške namene. — Na Križni gori pri Celovcu se je dne 11. marca ustrelil c. kr. inženier M. Beinitz, star 46 let. Prestrelil si je glavo. Več dnij je ležal v gozdu, dokler so našli truplo. V smrt ga je gnala neozdravljiva pljučna bolezen. — Pod humberskim mostom je 9. marca našlo več delavcev žensko truplo. Spoznalo se je, da je truplo Viktorije Bollant, žene nadgeometra v Beljaku, ki je mes. decembra pri Peravi šla v Dravo. — V Področici je dne 10. t. m. pogorela mizarska delavnica tvrdke Gross in tov. Škode 5500 kron. — Koroška hranilnica v Celovcu zniža, pričenski s 1. julijem t. l., obresti od hranilnih vlog od 4% na 3³/₄%, in od posojil od 4¹/₂% na 4¹/₄%.

Škocijan. Mariborski pozlatar g. Karol Tratnik je zgotovil za našo župnijsko cerkev krasen lesteneč (luster), ki dela mojstru vso čast, ljudem pa veliko veselje. Omenjeni gospod je vrli Slovenec in vsega

priporočila vreden. Vse priznanje se mu mora izreči. Naročajte prilično pri njem, kot domačem poštem obrtniku! ne bode vam žal nikdar!

Duhovske zadeve. Razpisan je do 22. aprila kanonikat pri kolegijatnem kapitelju v Velikovecu. S kanonikatom je združeno mesto dekana. — Č. g. F. Mažir, provizor v Šmarjeti pri Velikovecu, je imenovan za župnika ravno tam. — Č. g. Henrik Smažik, župnik v Št. Janžu v Rožni dol., je imenovan za župnika in kanonika v Št. Štefanu pri Velikovecu. — Premeščen je č. g. provizor Al. Mlinar iz Djekš v Št. Janž v Rožni dolini.

* * *

Poljski „Očenaš“ na Pruskem. Od pruske vlade silno zatirani Poljaki pomagajo si proti Prusom kakor morejo in znajo. Sestavljajo tudi molitve, v katerih izražajo svoje goreče želje po rešitvi izpod pruskega jarma. Med temi molitvami se nahaja tudi »Očenaš«, ki se tako glasi: »Oče naš, ki si v nebesih, vrni nam poljsko kraljestvo. Reši nas iz pruskega robstva. Daj nam vsakdanji kruh, toda ne kruh zamesen z našo krvijo in sovražnikovo zlobo. Odpusti nam naše grehe, ki so utisnjeni na čelu naših sovragov. Ne pelji nas v skušnjavo, da bi se kedaj odrekli poljski domovini in dragemu jeziku in odreši nas brezsrčnosti in trinoštva naših dušmanov!« — Proti temu poljskemu »Očenašu« je pruska vlada začela najstrožjo gonjo in, kar je za prusko omiko in človekoljubje zelo značilno, je pruski finančni minister ob velikanskem smeihu cele zbornice te dni ta »Očenaš« v zbornici prebral.

Samouprava učencev v šoli je po vseh državah severnoameriških že zelo udomačena. To je način vzgoje, ki prepušča v šoli skoro vso skrb za red otrokom samim; učitelj se prav malo vtika vmes. Otroci si volijo svoje nadzornike, sestavljajo sodne dvore, pazijo na red in določujejo kazni, njihovi vladi se mnogo radovoljnejše pokore kot drugi moči, n. pr. učiteljevi. Pri tem se gre za to, da bi vzgojili vzorne občane ljudovlade, v kateri ves narod ne izpolnjuje samo postav, ampak jih tudi daje. Prijatelji te vrste vzgoje pravijo, da je velikega pomena ne le za narod kot celoto, ampak za razvitek najboljših lastnosti vsakega otroka.

Kaj delajo otroci na Danskem ob praznikih. Vaščani pošiljajo svoje otroke ob počitnicah k meščanom, ti pa zopet svoje na deželo. Država dovoli za to prosto vožnjo, šole pa odpuščajo otroke po željah rodbin. Otroci potujejo sami. Vsak ima svoj list na prsih pritrjen. Če se izjemoma kdaj prigodi, da zablodijo, jih pogosté v najbližjem mestu. V vlaku čakajo kmetje in kmetice potrpežljivo malih potnikov. Otrokom se posvečuje posebna skrb, ki jo doma morebiti pogrešajo, zato se vračajo domu vedno z zboljšanim zdravjem. Meščani pa zopet razkažejo kmečkim otrokom spomenike, zanimivosti in okolico glavnega mesta. Kodanj pošilja vsako leto čez 10.000 otrok na deželo in jih ravno toliko tudi vzprejema. Tudi na Francoskem že mislijo vpeljati to hvalevredno navado.

Cigani pojeli steklega psa. V nekež občini blizu Prage pojavil se je te dni stekel pes, ki je obgriznil tudi več drugih psov. Napravili so na njega lov, ga ubili ter ga pokopali v nekem gozdu. Občinski

predstojnik je na to naznanil ta slučaj okrajnemu glavarstvu v Kraljevih Vinohradih, katero je okrajnega živinozdravnika takoj odposlalo na lice mesta. Ko je komisija došla v gozd, kjer je bil pokopan pes, da bi ga odkopala, našla je le prazno jamo, v obližju pa oglodane kosti. Nadaljna preiskava je pokazala, da so v obližju nahajajoči se cigani izkopali in pojeli ubitega steklega psa.

Živa riba v vroči vodi. V Guatemali je v višini 1200 metrov indijanska vas Amatitlen. Poleg vasi je jezero, v katerem živi riba imenovana Pacilia Dovvi, ki je tako vroča, da se je ne more v roke vzeti. Voda v tem jezeru je topla 35° C. in v taki vodi ta riba živi.

Železniški uradnik — frančiškan. V frančiškanski red je vstopil g. Josip Holaček, dosedaj uradnik na južnem kolo-dvoru v Ljubljani. Pred kakimi šestimi tedni mu je umrla žena, sedaj je dal slovo svetu ter vstopil v samostan.

Posilni ruvač zob. Kar bomo povedali, je ameriška novica in se je zgodila v mestu Duluth. John Simonson je vzbujal mnogo groze po Lake Ave cesti na čudnost način. Oborožen z zobozdravniškimi kleščami je korakal gori in doli po ulici ter se slednjič podal v stanovanje nekega starega moža. Vprašal ga je, kako je kaj z njegovimi zobmi, na kar mu je odgovoril starček, da so njegovi zobje prav dobri. Simonson potisnil ga je pa kar meni nič tebi nič na tla ter mu izruval dvoje prednjih zob, predno mu je bilo možno zabraniti. Malo poprej izpulil je tudi nekež gospej Eliason posiloma eden zob. Zvedelo se je pozneje, ko je bil že v luknji, da se je še pred tem v kakih osem do desetih gostilnah baval s posilnim zobozdravništvom, kjer je pijancem izdiral zobe. Na vprašanje, kdo da je, je odgovoril, da je zobozdravnik. Ko so ga vprašali za spričevalo, pokazal je neko pogodbo za sekanje seženjskih drv. Najčudneje pri vsem je to, da izgleda kot bi bil pri popolnoma zdravi pameti.

Nemiri v Zagrebu. V Zagrebu so se vršili minoli teden velikanski razgredi. Visokošolci so namreč začeli razgrajati ter so zahtevali od trgovcev, da odpravijo vse nehrvaške napise ter imajo samo hrvaške. Hoteli so, da bi imel Zagreb popolnoma hrvaško lice. Pridružilo se jim je tudi drugo ljudstvo. Policija ni mogla sama razgnati razgrajajoče, ki so potolkli vsem trgovcem z nehrvaškimi napisi okna, ampak je morala poklicati na pomoč vojaštvo. Pri tem je bilo mnogo ranjenih. Nastal je sicer mir, ki pa ne bo dolgo trajal. Zagrebški listi, ki so o teh dogodkih pisali, so vsi zaplenjeni. Zgodil se je tudi naslednji dogodek: V petek 31. m. m. so imeli srednješolci v Zagrebu spoved v cerkvi sv. Marka. Policija je mislila, da se v cerkvi zbirajo dijaški demonstrantje, udrla je v cerkev in izpodila dijake iz cerkve. Še-le šolskemu ravnatelju se je posrečilo stvar pojasniti redarjem, katerim se je na to odvalil težek kamen od srca. Slaba mažarska vest! — Srednješolci ne smejo biti po 7. uri zvečer na cesti.

Smrt izdajice. Izdajica meksikanskega cesarja Maksa — duhovitega brata našemu cesarju Fran Josipu — polkovnik Lopez je pred kratkim umrl grozovite smrti. Popadel ga je bil stekel pes. Zdravil se je, a nobeno zdravilo ga ni rešilo. V divjosti

je umrl novodobni Juda, ki je prisegel cesarju, prijatelju svojemu, zvestobo, a ga v Queretari izdal za 50.000 dolarjev.

Oporoka češkega gledališkega igralca. Dne 17. marca umrl je v Pragi glasovit gledališki igralec Vojta Slukov, čegar oporoko se nam vredno zdi v slovenskem prevodu objaviti. Glasi se: »Moj testament! Matici Skolski in Pošumavski Jednoti izplača naj moja žena v moj spomin po 200 kron. — Bog milostivi pa dodeli Tebi, moja dobra, blaga žena, moč, da bi potrpežljivo zamogla prenesti svojo usodo in brez velikih muk živela z mojimi dragimi otroki v poštenosti. Zadnja moja prošnja do Tebe, ljuba žena, je ta, da bi najino deco vzgojila v strahu božjem kot pravične kristjane, in v ljubezni do trpeče naše domovine, v spoštovanju in ljubezni do dragega našega naroda. Uči je spolnjevati svoje dolžnosti! Z Bogom, moja dobra, blaga žena! Pomiri se, saj se enkrat zopet vidimo! Z Bogom, moj mili, pridni Tomažek! Spominjaj se očeta in spoštuj in ljubi vedno svojo mamico! Ljubezen do matere naj Te spremlja skozi celo Tvoje življenje! Z Bogom, moja dobra, nežna hčerka, moja sladka Liduška! Bodi radost svoje matere! Milostljivi Bog naj vas vse krepča in obvaruje! Bog naj Vas vse blagoslovi! Pogreb moj bodi priprost, brez vsega lišpa, kakor se spodobi za kristjana! Pisano v Pragi, 11. aprila 1899. Jakob Vojta Slukov, m. p. igralec pri »Narodnem divadlu«. — Pristavek: »Odgojeni naj bodo otroci moji v čeških šolah in v domorodnem duhu! V Pragi, 27. jan. 1901. J. V. Slukov«. — Tako umira umetnik, ki si je v kljub vsem burjam življenja ohranil ljubezen do vere svojih očetov in do mile svoje domovine.

Prekletstvo.

Božji Sin je visel med nebom in zemljo na trdem lesu križa. Pod njim pa je vrvelo ljudstvo, ga zasmehovalo in zaničevalo. V sredi dveh razbojnikov so mu postavili križ, kot bi bil najhujši razbojnik. Silne bolečine je trpel Zveličar, desnemu razbojniku je obljubil nebeško kraljestvo, a ljudstvo ga je še vedno zasmehovalo. Bleda ustne se zganejo, tiho molči za svoje sovražnike. Naenkrat zakliče: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!«

In zopet molči, množica se pa suva in ga zasmehuje dalje. Zopet odpre usta, dvigne glavo in zakliče zmagovito: »Dopolnjeno je!« Na to nagne trudno, s trnjem venčano glavo ter izdihne dušo. Poslednja kapljica njegove svete krvi pade na zemljo; — glej! kar nekaj zleti kvišku. Podobno je krilatemu zmaju, njegove peruti so črne kot noč in široke dovolj, da bi pokrile celo zemljo. Nemirno ferfota pošast semtertje skaje pokoja. Ime ji je — greha prekletstvo.

Že tisoče let je preteklo, kar je leglo na zadolženo zemljo ter jo oskrnilo s svojo zalego; sedaj pa mu ni več počivati na zemlji, ker je posvečena s pravno krvjo božjega Zveličarja.

Nemirno išče ostudna pošast, kje bi dobila prebivališče. Trepetaje beži od dreves, ker na lesu sv. križa je bila prelita Rešnja Kri. Počivati misli na neki gori, a gora spregovori: »Da se me ne dotakneš, jaz sem posvečena. Na gorah je molil Zveličar, na gorah je pridigoval, tu krvavi

pot potil, na gori preli svojo kri za človeški rod.»

Groze prevzeto beži prekletstvo v puščavo ter si poišče za prebivališče kamenje in pesek, češ, »saj ti niso posvečeni od Gospoda! Ali čuj! Kamen, siv od stoletja, se vzdigne v imenu vseh, kar jih ima pod seboj in zagrmi: »Nesrečno budalo! mar niso ravno kamni objemali presv. Telesa Jezusovega? Ni li bil kamen, ki je pokrival grob? Pri nas nimaš ničesar iskati; poberi se!«

In ko se hoče prevarjeno prekletstvo zariti v pesek, se ta dvigne v grozen oblak ter upije: »Po pesku v puščavi je hodil premagovalec štirideset dni in v pesek je pisal sodbo hinavskim farizejem.»

Strahovito zatuli nepokojno prekletstvo, se zarije globoko v zemljo ter reče železu: »V tebi hočem prebivati, saj ti nisi imelo nič opraviti s Križanim?« — »Kako?!« zakliče železo in zažari svete jeze, »kaj imam jaz opraviti s Križanim? Le predrzni se me dotakniti! Mar niso bili žebli, ki so predrli njegove presvete ude, mar ni bila sulica iz železa, ki je morala odpreti njegovo stran in mu prebosti usmiljeno srce?«

Preplašeno rjove nesrečna pošast in bega semintje, iskaje mirnega kotička. Zdajci zagleda žile, polne zlata in srebra. »Tukaj bo moj zlati dom«, vsklikne, »z zlatom Nazarejec ni imel opraviti svoj živi dan.« A glej čuda! Ko bi trenil, se vse goreče zlato zvari v dariven kelih, in iz njega vre presveta Rešnja Kri; zlato pa kliče: »Tu pogledaj, kaj ima Gospod opraviti z menoj. V skrivnostnih posodah, na srebrno-zlati podlagi počiva Rešnja Telo Gospodovo in njegova Kri. — Spravi se!«

Prekletstvo se dvigne spet nad zemljo. Kje, kje hoče počivati? V naravi? Zrak je bil posvečen s sapo Odrešenikovo, z njegovo poučno besedo, s prisrčno molitvijo, in ali ni visel tri ure med nebom in zemljo trpeč za grešni človeški rod? Vode so rosile pri krstu njegove svete ude in po njenih valovih je hodila njegova noga; zemlja že celo, po njej je hodil in v ognjeni podobi je poslal sv. Duha.

Ali naj gre v živali? Tudi te so posvečene. Živinica je bila pri jaslicah Odrešenikovih, in na oslici je jezdil Gospod v Jeruzalem. Žitno polje ni moglo biti počivališče pošasti. Kruh je užival Gospod sam, kruh je držal v častitih rokah, kruh in vino je spremenil v svojo živo meso in kri. — »Kam čem, kam?« se obupno vprašuje! »Ha, trnje tam le, zaničerno trnje; naj bo moje bivališče, saj sem ga prvo zasadilo na grešno zemljo in trnje naj bo prapor na moji prihodnji zmagi!« Ponižno trnje pa, ko sliši to ošabno besedovanje, zakliče: »Proč! trnje je smelo križani Modrosti venčati čelo; res sem bilo nekdanj tvoje znamenje, znamenje prokletstva, toda sedaj nisem več; sedaj sem znamenje odrešenja — sedaj sem najblagodejša rastlina, krona vesoljnega kralja, venec nevestin.«

Skipaje zbeži nesrečno prekletstvo kakor teman oblak v hudi nevihti in zadene ob cesti v neko — lužo. »No«, zarlenči srdito, »mir čem imeti, mir, če tudi v luži.« Ali luža odgovori pohlevno: »Pomisli, da prsti, ki so ustvarili svet, so se znižali do luže in se je dotaknili, da so čudovito spregledale slepčeve oči.«

Beseda zastane prekletstvu. Vse zdvijano in obupano se vzdigne in hoče že

pobegniti v pekel, kar zagleda človeka, malomarnega grešnika, čegar duša je bila vsa črna od hudobij. Vanj se zakadi, v njem se usede. — V duši s smrtnim grehom počiva greha prekletstvo.

Lucija Čagranova.

Najlepši biser.

I.

Angela je bila uboga deklica. Mati njena je bila vdova in je že dolgo časa bolehal. Dobri ljudje so ji pomagali, da se je izšolala in priučila šivanju. Sila je že priklopela do vrha. Vse, kar je mati pripravila, je pošlo in sedaj bi bile v največji siromašćini, da ni Angela z marljivim šivanjem prisluzila sebi in materi najpotrebnejšega.

Angelo so poznali ljudje kot dobro deklico. Bila je vpisana v Marijino družbo. Zato je tudi rada molila in vsaki dan zjutraj hodila k sv. maši. Točno ob svoji uri pa je bila že zopet pri delu. Povsod so jo radi imeli, kamor je prišla, ker je delala lepo in ceno in ker ni nikomur napravljala nobenih sitnostij. Bila je tiha in z vsem zadovoljna.

Bližal se je praznik brezmadežnega spočetja Matere božje, velik praznik za vsakega katoličana, posebno pa za otroke Marijine. Sklenile so letos dekleta te družbe, da napravijo za kip brezmadežnega spočetja dragoceno kronico. Ker je imela družba mnogo udov, pričakovale so po pravici obilnih doneskov. Tudi Angela je poznala svojo dolžnost v tem oziru. Ona, dasi revna, ni hotela zaostati za drugimi. Marsikatero noč je v ta namen delala do nenavadno pozne ure. Marsikedar bi si rada kaj novega napravila pri obleki, a misel, da mora hraniti za kronico, je vselej premagala, da je svoje denarje spravljala v denarnico. Dasi so bili njeni zaslužki le bolj skromni, in dasi je morala z njimi skrbeti za mater in za-se, vendar je v nekaterih mesecih prihranila deset goldinarjev.

Proti koncu meseca novembra pride k njej prednica, ki je imela naročilo pobirati denar za kronico.

»Angela, od tebe še tudi nisem dobila nič za kronico«, reče ji prednica, »ali nimaš tudi ti majhnega darila za Marijo?«

»Še nocoj«, pravi Angela, »ko se vrnem z dela, prinesem ti, kar sem prihranila v ta namen.«

»Dobro, dobro! Da je le nekaj. Saj veš, veliko ne zahtevam, a vendar od vsake nekaj. — Toraj zvečer, Angela, se vidimo. Z Bogom!«

»Gotovo, gotovo!« se poslavlja Angela od prednice.

Vsa trudna je prišla Angela zvečer domu, a nocoj ni nič čutila svoje utrujenosti. S posebnim veseljem štela je desetice in goldinarje, katere si je z varčnostjo prihranila v zadnjem času. O tem denarju celo materi ni nič povedala; ne sicer zato, da bi skrivala pred njo, ker skrivnostij pred materjo dobra hči ne sme imeti nobenih; pač pa si je mislila, da ne bi bilo prav, ako bi se s tem hvalila svoji materi. Skrivaj je hotela storiti to dobro delo, upajoč plačila od nebeskega Očeta, kateremu so znana tudi najbolj skrita dela.

Po skromni večerji se urno odpravi na pot.

II.

Mrzla jesenska burja je brila okrog oglov. Ljudij je bilo malo izven stanovanj. Vsak, kdor je le mogel, umaknil se je neprijetnemu pišu, ker proti njegovi sili najboljša obleka ne izda veliko. Iz hiše tam doli na konci vasi, že precej oddaljene od drugih hiš se sliši glasno ihtenje in kričanje.

»Meni nič mar«, začuje se odurni možki glas, »kdor ne plača stanovanja, ne trpim ga pod svojo streho. Jaz nimam hiše za lačne potepuhe, ampak za ljudi, ki pošteno plačajo. Le urno se mi spravite iz te hiše, sicer sem prisiljen vse siloma vreči na cesto. Hej, Jurij, pojdi sem, da pomečeva skozi vrata šaro teh ljudij; čemu bi nam zastonj delali nadlogo?«

»Ne bodite vendar tako neusmiljeni! Prosim vas lepo, potrpite še nekaj časa z menoj, vse vam bom pošteno poplačala, kakor do sedaj še vselej. Ako nimate nič z menoj usmiljenja, vsaj nedolžnih otročičev se usmiliti, ki nista nič pregrešila; kam hočem z njima v to mrzlo burjo, saj mi zmrzneta čez noč.« Tako je ihtela neznana žena.

Toda vse ni nič pomagalo. Dasi je mati na kolenih prosila brezsrčnega skopuha, naj še do jutri potrpi z njo, dasi sta nedolžna otročiča milo plakala, da bi mogla kamen omehčati, pri tem človeku ni nič izdalo.

Vse njihovo pohištvo je bilo v par trenutkih na cesti. Naposled pa še prime gospodar mater z otrokoma ter jih pahne na cesto zaloputajoč duri za njimi.

»No, sedaj bo pa mir pred temi nestrpnimi berači, ki so le v nadlogo, a ne plačajo, kar so dolžni.«

»Grdo si naredil s sirotami in bojim se, da se bo še našim otrokom tudi tako godilo, da jih bodo črez prag metali.«

»Tiho! v svoji hiši sem jaz gospodar! Jaz storim, kar hočem in stokrat sem ti že povedal, da se ti nimaš nič vtikati v moje stvari.« S tem je bil končan prepir med skopuhom in ženo, ki bi revežem rada pomagala, a ni nič smela govoriti pri hiši.

Kam se naj obrne mati z otrokoma? Starejši se ji drži za krilo, dojenca pa pestuje v svojem naročju. Vsa objokana omahne na stol in zdi se ji, da mora umreti od zaluščenosti.

Kako srečna je bila še pred par meseci! Imela je dobrega moža, ki je bil pošten in priden zidar. Vsako soboto je prinesel zasluženi denar, in ni imel družega, kakor skrbeti za svojo družino. Toda pri zidanju neke hiše se je mož ponesrečil, padel je z visokega odra, in skoro mrtvega so prinesli domu. V par dnevih spremila ga je vdova z dvema nepreskrbljenima otrokoma na pokopališče.

Bliskoma je bila uničena sreča poštene družine. Treba je bilo v pozni jeseni skrbeti poleg hrane za obleko, drva, plačati stanovanje in druge potrebščine. Bila je sicer pridna delavka, a sedaj ni mogla od otrok. Hotela je spraviti najmanjšega otroka drugim ljudem. Vse je imela že lepo napeljana, le za stanovanje je prosila gospodarja, naj počaka z plačilom. A to ni nič pomagalo in kakor smo slišali, je sedaj na cesti. Premišljala je, kaj ji je storiti, a v

tem premišljevanju zadremlje in v sanjah vidi lepo preteklost.

Oh, kako je bilo prijetno. Kako je bilo gorko nedolžnima otrokoma. Goljufni spanec, ali hočeš v večno spanje zazibati ubogo družino...

III.

Bila je že tema in sneg je še vedno naletaval, ko je Angela hitela v zbirališče Marijinih otrok. To ni bilo ravno daleč od one hiše, v kateri se je godil popisani prizor. Angela začuje glasno vzdihovanje. Strah jo je, a vendar hiti proti onemu kraju, odkoder prihaja ihtenje. Angela se prestraši, ko zapazi na sredi ceste jokajočo ženo, držečo v naročju spečega otroka.

»O Bog!« vzdihne Angela. »Marijana, kaj pa delate tukaj? Kakšna nesreča vas je zadela?«

»Oh Angela, jaz sem zelo nesrečna. Kaj bo z menoj, kaj bo z otroci? Hišni gospodar nas je vrgel iz stanovanja, ker mu nisem mogla prvi dan plačati stanarine in sedaj ne vem pod milim Bogom nikamor.«

V Angelinem srcu se je pričel hud boj. Deset goldinarjev je imela v žepu, in kakor je od Marijane zvedela, ravno dovolj, da bi ta plačala zaostalo stanarino. Toda kaj bode dala za kronico? Tovarišice se bodo povpraševale, koliko je katera prinesla, Angela pa noče biti med zadnjimi. Toda srečno dokonča boj v srcu in naposled reče Marijani, katero je poznala kot pošteno in delavno ženo:

»Nikar ne obupaj, Marijana! Le vstani in mirna bodi! Tu imaš deset goldinarjev. Vzemi jih in plačaj oderuha, da te zopet vzame pod streho. Za naprej bo že Bog preskrbel.«

»Oh, kako si dobra, Angela! Toda, ali smem vzeti ta denar? Kaj pa poreče tvoja mati?«

»Za to pa le brez skrbi bodi! Mati nič ne vedo o teh denarjih. Jaz sem jih skrivaj prihranila za Marijino novo kronico. Vem pa, da Mariji le vstrežem, ako v toliki stiski denar tebi izročim, in le par desetice, ki jih še imam, darujem v imenovani namen.«

Angela poprosi skopuha z Marijano vred tako milo, da je bilo videti, kakor da bi bilo žal skopuhu zaradi njegovega dejanja. — O, kako velik razloček je med Angelo in skopuhom!

Angela hiti in je kmalu v zbirališču, kjer dekleta darujejo male in obilne darove. Nekako boječe se približa Angela predstojnici, ter ji izroči dve desetici.

»Ne morem več dati«, reče zarudela.

»Ze dobro«, odvrne predstojnica, »saj vem, da si revna in da moraš skrbeti za mater. Hvala lepa! Nebeška mati naj ti stoterno povrne tvoj dar!«

Angela se hitro izgubi med druge tovarišice. Sramovala se je, da je tako malo prinesla, hvaliti pa se ni hotela, kam je denar dala. Marija že ve, kam je denar dala in ji tega ne bo zamerila.

Nekaj dni pozneje se je vršilo kronanje brezmadežne matere z novo krono. Duhovnik je pojasnjeval v govoru, kako lepa je ljubezen do Marije in tudi ljubezen do bližnjega. Po dokončani slovesnosti pa pohvali duhovnik Angelo, razloži pred vsemi tovarišicami dobro delo, ki ga je

storila Marijani. Posebno hvalevredno pa je to, da je Angela to skrivala pred svetom.

Angela se je sramovala, da je Marijana obesila to na veliki zvon. Radostna je pobesila svoje oči in je veselo hitela na svoj dom, kjer jo je težko pričakovala mati, ki je že tudi zvedela o tem.

»Draga moja«, reče ji mati, »mного veselja sem že vžila s teboj, a takega še ne, kakor danes! Blagoslov božji in materin bodi vedno in povsod s teboj!«

Mar. Topolnik.

Besedna zastavica.

Priobčil Ljudevit Štih.

a	a	a	a	c	1. Ima mačka.
e	e	h	i	i	2. Moško ime.
k	m	n	o		3. Divji narod.
p	r	r	š	v	4. Moško ime.

Posamezne črke se morejo prav razvrstiti. Kdor reši to uganko, dobi ime lepih cvetic, ako čita začetnice in končnice.

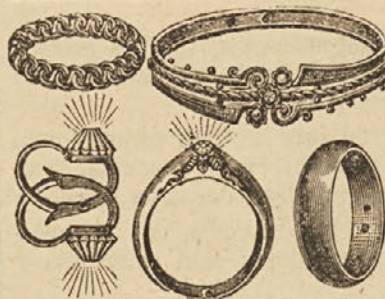
Rešitev obeliska.

Velika noč se bliža.

Prav so rešili: Marija Budja in Ana Murota pri Sv. Križi, Janez Kovačič v Dobravi, Rožman Franica, Krajnc Barika, Pečuh Mina pri Sv. Križu, Belec Frančika iz Kristanec, Stanetič Tihka iz Banovec, Ivan Kavovski v Slov. goric., Jožef Imperl, Angela Lebar, Matilda Rajtman, Ivana Sunčič pri Sv. Križu, Marija Tratnik, Anton Brunšek v St. Adražu, Janko Glaser v Rušah, Jože in Valentin Kavčič v Smolincih, Ivan Meško v Ključarovcih, Franc in Josip Kolman v Radizeli, Ludvik Kociper v Svetinjah, Ludovik Maguš, Josip Štelcar v Kraljevcih, Alojz Štampar v Svetinjah, Lujzek in Franček Bratina iz Križevca, Ferdo Kunčnik v Sv. Marku pri Ptuj, O. P. in V. Č. v Mariboru.

Listnica uredništva.

Hajdinski Hajd: Stvar je nevarna in je ne moremo prej priobčiti, dokler nam ne navedete za vsako dejanje in besedo par prič. — G. M. Knehtl v Stanetincih: Stvar z M. Vaupotičem radi bika je zanimiva, a za javnost ni. — G. V. Kavčič: Predolgo za naš list. Prosimo Vas kratkih poročil!

Največja zaloga ur in juvel. Prodaja zlatnine in srebrnine po fabriški ceni. Zmiraj najnovejše!

Ustanovljena l. 1860.

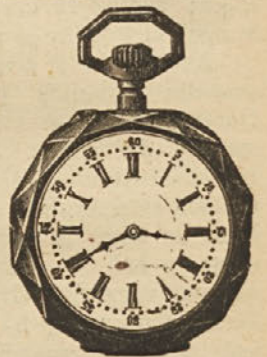
Mihael Ilger-ja sin

urar, juvelir, prodajalnica zlatnine in srebrnine

v Mariboru

poštna ulica števil. 1

(Postgasse 1).

Kranjska svinjska redilna moka.

Doktor Trnkoczy-ja sredstvo za pitanje in obrambo poboljša, pomnoži: meso, mast, pasem, zdravje. Zdravi svinji zadostuje na teden 1 žlica med pičo. 1 zavitek po 50 h pri trgovcih, 5 zavitek za 3 K po povzetju, franko zavoj in pošta v tovarniški zalogi: 8 1—12

Lekarna Trnkoczy. Ljubljana, Kranjsko. Zahvalna pisma, tudi uradno potrjena, o ugodnih učinkih pri zdravih in bolnih svinjah dohajajo vsak dan.

Topinambur

ali takozvani zimski krompir, ker se še le spomladi izkapa, prodaja se seme kg po 20 vin., ta krompir raste v vsaki zemlji, zelo dobro obrodi tudi brez gnojja in je izvrstna hrana za svinje. Nikdo naj ne zamudi poskusa z nekoliko kg narediti. — Manje od 5 kg se ne razposilja. Oskrbništvo grajščine Klenovnik pošta Vinica Hrvaško. 6 1—1

Jožef Ullaga,

trgovina z manufakturnim blagom v Mariboru, Tegetthoff-ova ulica 21

priporoča svojo veliko in raznovrstno zalogo manufakturnega blaga, platna in sukna, posebno lepo izbirko sukna za moške in ženske obleke po najnižji ceni, ter odeje in perilo lastnega izdelka.

18 26—24

Slovenska delavnica Konrad Skaza

St. Ulrich—Gröden Tirol

se priporoča 28 12—10

za izdelovanje vseh cerkvenih umetnih del n. p. svetnikov, križev, altarev, prižnic, križevih potov itd.

Fotografije, načrti, spričevala nazahtevanje!

Razne uradne pečate KUVERTE priporoča Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Za izdelovanje

diplom

za častne občane

po primerno nizki ceni

se priporoča

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru.